

Četrta rubrika zajema Vprašanja oz. različne naloge za ponovitev vsebine poglavja (učenci pokažejo, da se znajo časovno ali prostorsko orientirati) in tudi za vadenje, npr. za opazovanje in opisovanje virov ali sestavljanje zgodb, opisov (npr. bibliografija Aleksandra Velikega ali Aristotela).

Zadnja rubrika je Zgodovina skozi umetnost, ki vsebuje eno ali dve umetniški deli, ki se nanaša (ta) na tematiko. Umetniško delo je opisano (avtor, čas nastanka, kje se nahaja danes, velikost idr.). Dodani so tehnični podatki o umetnini (npr. Kako nastane mozaik po korakih?; Kakšen material se je uporabil za umetnino?) in sklop vprašanj, ki je razdeljen v tri dele: prvi del se nanaša na čas nastanka umetnike (Ali je bil mozaik narejen v času bitke pri Isu?),

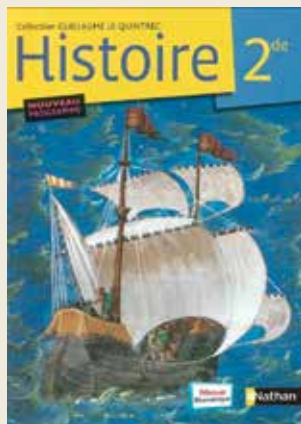
na opis umetniškega dela (Kdo so osebe na vozu?; Kakšen vtis zbuja?) ali vprašanja, ki povezujejo zgodovino in umetnostno zgodovino (Kako mozaik predstavlja Aleksandra Velikega?).

Z različnimi rubrikami in nalogami učbenik učence postopoma pripelje do znanja in sposobnosti, ki se navezujejo na pisno ali ustno komuniciranje ter preprosto preučevanje zgodovinskih virov že v osnovni šoli. Učbenik je na ogled na spletni strani založbe: <http://www.nathan.fr/histoiregeographie/> (dostop: 12. 12. 2013).

Dr. Danijela Trškan

HISTOIRE 2^{DE}

Nouveau programme 2010, Pariz, Nathan, 2010, 320 strani.

Založba Nathan je ena večjih francoskih založb, ki izdaja učbenike za zgodovino. Ker se je srednješolski program leta 2010 prenovil, predstavljamo didaktično-metodične novosti, ki jih prinašajo srednješolski učbeniki za zgodovino založbe Nathan. Za to založbo je značilno, da daje velik poudarek metodični zasnovi učbenikov

ter izboru učne vsebine in dodatnega gradiva. Učbenike vedno napiše več avtorjev. Učbenik, ki ga predstavljamo v nadaljevanju, je napisalo osem strokovnjakov, od katerih je sedem profesorjev v gimnazijah in en univerzitetni profesor zgodovine.

Učbeniki sledijo novemu učnemu načrtu iz leta 2010, ki postavlja v ospredje razvoj družbe, torej ne samo vloge moških, temveč tudi žensk v različnih obdobjih. Še bolj pa novi program poudarja kritično razmišljanje o različnih zgodovinskih virih s poudarkom na umetniških delih.

Predstavljeni učbenik obravnava evropsko zgodovino od 5. do srede 19. stoletja, kjer ni več v ospredju politična in

vojaška zgodovina, temveč razvoj demokracije (primer Atene), državnosti in imperijev (primer Rim), srednjeveškega krščanstva, ruralne družbe v srednjem veku, renesansa in znanstveno-tehnični razvoj v 16. in 17. stoletju. Konča pa se s francosko revolucijo in vlogo liberalnih in nacionalnih gibanj v prvi polovici 19. stoletja. Učbenik tako daje poudarek nastanku in razvoju sodobnih evropskih držav oz. Evrope, kar je novost pri vsebinski zasnovi učbenikov v Franciji.

Že prejšnji učbeniki založbe Nathan so bili metodično zelo sistematično strukturirani, saj je imel vsak sklop uvodni del (zemljevid za prostorsko orientacijo in kronološki pregled dogodkov za časovno orientacijo) in zaključni del (vsaj dve strani za ponavljanje najvažnejše vsebine poglavja, ki sta vsebovali krajši sintetični zapis poglavja, ključne besede, datume in osebnosti ter na koncu naloge za ponovitev učne vsebine poglavja). Sklopi so imeli eno do tri poglavja. Vsako poglavje se je začelo z uvodnim delom (ključna vprašanja, vsaj dva vira na tematiko, kronološka shema dogodkov in uvodna predstavitev poglavja), učbeniško besedilo je imelo tudi vire in posebno poglobljeno tematiko. Na koncu poglavja so bile naloge za ponovitev vsebine poglavja, posebne vaje za metodo dela z viri (zemljevid, fotografija, umetniška slika, karikatura, pisni vir ipd.) in naloge za pripravo na maturo. Takšno bogato strukturo je imel tudi predhodnik tega učbenika.

Prenovljeni učbenik za 2. razred t. i. gimnazij (15–16 let) je torej ohranil sistematično strukturo in velik format – A4. Uvodni del vsakega poglavja ima kazalo poglavij (vsak sklop ima od 1 do 3 poglavja) z umetniško sliko, ki prika-

zuje glavno tematiko sklopa. Npr. sklop od konca 17. do prve polovice 19. stoletja ima v uvodu umetniško sliko, ki jo je naslikal Horace Vernet in prikazuje čas barikad in revolucij v Parizu 1848. Spremenil pa se je zaključni del vsakega sklopa, saj vključuje tri vrste nalog: ključna vprašanja v zvezi s tematiko poglavja, naloge v zvezi z umetniškim delom in naloge, ki se nanašajo na določene vire na spletni strani. Npr. za zgornje poglavje dijaki analizirajo Verdijevo opero Nabucco ter na spletni strani 'L'Histoire par l'image' poiščejo slike, ki jih je naslikal Eugène Delacroix. Poglavje se konča s krajšim povzetkom vsebine (ključne osebnosti, datumi in pojmi). Novost je, da je učna vsebina poglavja predstavljena v besedni shemi oz. grafični predstavitvi. Vsako poglavje na koncu dijake navaja še na dodano branje strokovne literature, na gledanje filmov, poslušanje glasbe ali obisk muzejev, ogled cerkva, samostanov in drugih stavb.

Vsebinska struktura poglavij je ostala ista. Vsako poglavje ima še vedno uvodni del (krajšo predstavitev tematike, ključna vprašanja, vsaj dva vira na tematiko in kronološko shemo dogodkov). Več je tudi zemljevidov z vprašanji, ki učencem pomagajo, da se naučijo brati zemljevide.

Učbeniško besedilo je strukturirano jasno in nazorno, začne se z uvodnim vprašanjem, s pojasnjenimi ključnimi besedami in z dodanimi viri, v zvezi s katerimi je postavljeno vsaj eno vprašanje. Dodane so različne tematike (od 2 do 5), ki vključujejo poglobljeno preučevanje virov z različnimi nalogami. Vsako poglavje je ohranilo delo z viri (pisni

vir, statistični podatki, karikatura, zemljevid idr.). Dodano je delo z internetom, kjer naloge učence navajajo na uporabo spletnih brskalnikov, razmišljanje o uporabnosti spletnih strani in ovrednotenje najdenih informacij na spletu. Novost sta tudi dodani dve strani za delo z umetniškimi deli (eno ali dve deli s področja umetnosti, arhitekture ali gledališča) v skladu z novim učnim načrtom; ob vsakem umetniškem delu je predstavljen njegov avtor, razloženi so novi pojmi in tehnike ter dodana vprašanja za analizo; na koncu so dodatne naloge za iskanje informacij na spletnih straneh.

Prenova učbenika dosledno upošteva novi učni načrt za gimnazije v Franciji od leta 2010 naprej, in to na vsebinskem (v ospredju je razvoj družbe skozi stoletja do nastanka evropskih držav) ter na metodičnem področju (delo z umetninami in delo s spletnimi stranmi).

Učbenik ima na koncu na kratko opisane glavne zgodovinske osebnosti in pojasnjene pojme in je lahko vzor za vsebinsko in metodično zasnovu sodobnih učbenikov tudi drugod v Evropi. Več o učbenikih založbe Nathan na: www.nathan.fr, kjer si lahko nekatere učbenike ogledamo v elektronski obliki. Predstavljeni učbenik je dostopen na: <http://www.nathan.fr/manuels-videoprojetables/lycee/default.asp?discipline=EDC> (dostop: 11. 12. 2013).

Dr. Danijela Trškan

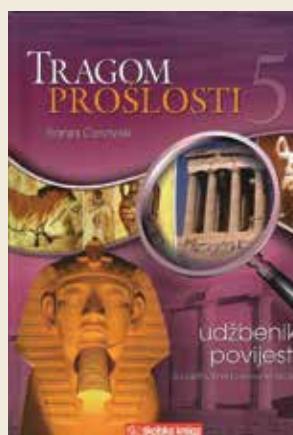
TRAGOM PROŠLOSTI

OSNOVNOŠOLSKI UČBENIKI ZA ZGODOVINO ZALOŽBE ŠKOLSKA KNJIGA

Osnovnošolske učbenike za zgodovino na Hrvaškem izdajajo tri založbe: Alfa, Profil in Školska knjiga. V nadaljevanju predstavljamo učbenike založbe Školska knjiga.

Učbeniki formata 28 x 20 cm so napisani po novem programu oz. učnih načrtih, sprejetih leta 2006, in sicer za 5., 6., 7. in 8. razred osnovne šole, ter so barvno in oblikovno zelo privlačni.

Sanja Cerovski, *Tragom prošlosti 5*, Udžbenik povijesti za peti razred osnovne škole. V. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2013, 193 strani

Uvodni del učbenika vsebuje predgovor avtorice in pojasnilo, kako uporabljati različne rubrike v učbeniku. V tem učbeniku je 11 poglavij: Učimo se zgodovino; Človek v prazgodovini; Civilizacije prvih pisav; Vzpon stare Grčije; Atenska demokracija; Helenizem – srečanje kultur; Začetki Rima; Republika